

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Γ1.

Αν, λοιπόν, κάποιος πάλι νομίζει ότι ο πόλεμος είναι πιο κερδοφόρος στα χρήματα (:οικονομικά) για την πόλη παρά η ειρήνη, εγώ δεν ξέρω πώς θα μπορούσαν αυτά να κριθούν καλύτερα παρά αν κάποιος επανεξετάζε αυτά που έχουν γίνει προηγουμένως στην πόλη πώς κατέληξαν (: ποια έκβαση είχαν). Θα βρει, λοιπόν, ότι στην παλιά εποχή στην περίοδο της ειρήνης ήρθαν πάρα πολλά χρήματα στην πόλη, ενώ σε καιρό πολέμου όλα αυτά κατασπαταλήθηκαν· αν εξετάσει, θα μάθει ότι και στην τωρινή εποχή εξαιτίας του πολέμου πολλές από τις προσόδους χάθηκαν και αυτές που εισέρευσαν καταξοδεύτηκαν σε ποικίλες [και πολλές] (υποθέσεις), όταν όμως επικράτησε ειρήνη στη θάλασσα, (θα μάθει) ότι και αυξήθηκαν οι πρόσοδοι και ότι ήταν δυνατό οι πολίτες να τις χρησιμοποιούν με όποιον τρόπο θέλουν. **Αν κάποιος με ρωτούσε: «Αλήθεια, αν κάποιος αδικεί την πόλη, λες ότι πρέπει και με αυτόν (η πόλη) να έχει ειρήνη; Δε θα (το) ισχυριζόμουν. Αλλά περισσότερο υποστηρίζω ότι πολύ γρηγορότερα θα τιμωρούσαμε αυτούς, αν δεν αδικούμε κανέναν (: αν πολιτευόμαστε χωρίς να αδικούμε κανένα)· γιατί δε θα είχαν (διαφορετικά) κανένα σύμμαχο.**

(Η μετάφραση που έπρεπε να γραφεί είναι το επισημασμένο απόσπασμα).

Γ2.

Ο συγγραφέας αναφέρεται στα πλεονεκτήματα της ειρήνης και στα μειονεκτήματα του πολέμου. Αρχικά, αναφέρει ως πλεονεκτήματα της ειρήνης ότι εισρέουν πολλά χρήματα στην πόλη («εὐρήσει γὰρ τό τε παλαιὸν ἐν εἰρήνῃ μὲν πάνυ πολλά χρήματα εἰς τὴν πόλιν ἀνενεχθέντα»). Επιπλέον, όταν η ειρήνη διασφαλίζεται και στη θάλασσα, αυξάνονται οι πρόσοδοι και μπορούν οι πολίτες να τις χρησιμοποιούν όπως θέλουν («ἐπεὶ δὲ εἰρήνη κατὰ θάλατταν γεγένηται, ἠϋξημένας τε τὰς προσόδους, καὶ ταύταις ἔξδν τοῖς πολίταις χρῆσθαι ὅ τι βούλονται»). Αντίθετα, σε καιρό πολέμου όλα τα χρήματα καταδαπανώνται («ἐν πολέμῳ δὲ πάντα ταῦτα καταδαπανηθέντα»), ενώ οι πρόσοδοι εκλείπουν («καὶ τῶν προσόδων πολλὰς ἐκλιπούσας») και αυτές που εξασφαλίστηκαν στην πόλη σε περίοδο ειρήνης ξοδεύονται σε διάφορα ζητήματα («καὶ τὰς εἰσελθούσας εἰς παντοδαπὰ [πολλὰ] καταδαπανηθείσας»). Συνεπώς, η ειρήνη είναι πιο προσοδοφόρα σε σχέση με τον πόλεμο.

Γ3α.

ἐκλιπούσας: ἐξέλειπες
τὰς εἰσελθούσας: εἰσήεις/ εἰσήεισθα/ εἰσήρχου
καταδαπανηθείσας: κατεδαπανῶ

β.

μᾶλλον: μάλα (θετικός), μάλιστα (υπερθετικός)
θᾶττον: ταχέως/ ταχὺ (θετικός), τάχιστα (υπερθετικός)

γ.

τις: τισί(ν)

προσόδους: πρόσοδοι

πολίταις: πολίτου

Γ4α.

ἢ εἰρήνην: υποκείμενο του απαρεμφάτου «εἶναι» (ετεροπροσωπία), β' ὄρος σύγκρισης μέσω του συγκριτικού «κερδαλεώτερον» με α' ὄρο σύγκρισης τον ὄρο «πόλεμον».

ταῦτα: υποκείμενο του ρήματος «ἂν κριθείη» (αττική σύνταξη).

τῶν προσόδων: ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, γενική διαιρετική στον ὄρο «πολλάς».

ἄγειν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο του απροσώπου ρήματος «χρῆ» (εννοούμενο υποκείμενο του απαρεμφάτου «τὴν πόλιν», ετεροπροσωπία).

Γ4β.

ἀνενεχθέντα: κατηγορηματική μετοχή που εξαρτάται από το ρήμα «εὐρήσει» και αναφέρεται στο αντικείμενο αυτού του ρήματος, δηλαδή στον ὄρο «χρήματα». Η μετοχή είναι κατηγορηματική, γιατί εξαρτάται από ρήμα γνώσης/ μάθησης («εὐρήσει»).

Γ4γ.

Μετατροπή σε ευθύ λόγο: «πολὺ θᾶττον ἂν τιμωροίμεθα αὐτούς, εἰ μηδένα ὑπάρχομεν ἀδικοῦντες».

Ο υποθετικός λόγος δηλώνει την απλή σκέψη του λέγοντος.

Μετατροπή στο αντίθετο του πραγματικού: «πολὺ θᾶττον ἂν ἐτιμωρούμεθα αὐτούς, εἰ μηδένα ὑπάρχομεν ἀδικοῦντες»